

Utoqqaat pillugit isumalioqatigiissitamik utoqqarnut suliassa qarfirmi suliaqartunik peqataaffigineqartumik pilersitsinissamik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Naalakkersuisut utoqqaat pillugit isumalioqatigiissitap kaammattuutai tunngavigalugit utoqqaat pillugit inatsisissatut siunnersuummik UKA2024-mi saqqummiussissapput.
(Inatsisartunut ilaasortaq Mariane Paviasen, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermt Naalakkersuisoq)

Siullermeerinnineq

Naalakkersuisut Inatsisartunut ilaasortaq Mariane Paviasen, Inuit Ataqatigiit siunnersuutaanut uunga naleqquttumut qujassuteqarput.

Siunnersuummi tikkuartorneqarput ajornartorsiutit utoqqarnut suliassa qarfirmiittut arlaqartut maanna Naalakkersuisut aaqiiviginiarlugit sulissutigeriigaat.

Siunnersuuteqartoq utoqqarnut suliassa qarfirmi unammilligassat eqqartorneqartut amerlasuut pillugit taakkartuina ilumoorpoq. Naalakkersuisut isumaqatigaat ataatsimut isigisumik pisariaqartitsisoqarmat utoqqarnut inatsisinik nutarterisoqarnissaa, annertusaanissarlu utoqqarnut suliassa qarfirmi malittarisassanik atuuttuusunik. Kiisalu pingaaruteqarpoq utoqqarnut inatsimmi nutaami pisinnaatitaaffiit killissaannik sinaakkusiinikkut aaqqissuussisoqartariaqarnera, utoqqaat pinngitsaalineqaqqunagit inatsisinut allanut innersuussinernik, kommunimiit ikiorsiiniarnerni.

Utoqqaat inuunerat aammalu utoqqarnut atugassarititaasut Naalakkersuisunut pingaartuupput. Utoqqaat pitsaasumik inuuneqarnissartik inuiaqatigiinnilu atugarissaarnikkut aaqqissuussisimasuni ataqqineqarnissaq tusaaniarneqarnissarlu pisinnaatitaaffigalugu. Qularutissaanngilaq utoqqarnut inatsit tamatumunnga aallaavittut aqutissiuussissammat pitsaasunik.

Utoqqarnulli inatsisip suut tamaasa iluarsiiviginaviannilai. Utoqqarnut suliassa qarfirmi tamarmiusumi annertoorujussuarnik unammilligassanik pigisaqarpugut. Amerlasuut maanna suliuunaartarput. Utoqqaat amerlasuut isumaginninnikkut suliffinniit qimagussorput, namminneq kialaartumik sullissisuunerminniit ikiorneqarnissamik pisariaqartitsilerlutik inissimalersut. Amerlasuut utoqqarnut inissianik atorfissaqartitsilissapput, imaluunniit utoqqarnut inissianik timikkut ajoquteqalersimanernik iliuseqarfiginnissinnaanernik sullissiviusinnaasunik pisariaqartitsilersussaapput.

Naalakkersuisut unammilligassat tamakkua paasilluarpaat. Taamaattumillu Naalakkersuisut utoqqarnut periusissiasaannik suliaqarneq aallartereersimavaat, ukioq mannalun 2022-imi kingusinnerusukkut taanna saqqummiutissallugu. Naalakkersuisut utoqqarnut atatillugu periusissiasaat aallussiviususanut immikkoortunut sisamanut agguarneqarsimavoq: 1. Utoqqaat aningaasaqarnikkut atugaat aamma suliffeqarnermut attaveqarnerat, 2. Peqqissuseq pitsaanagerusooq, pinaveersaartitsineq aamma utoqqarnik kiffartuussineq, 3. Ineqarneq aamma utoqqaat ineqarnikkut periarfissaat, 4. Utoqqaat annertusisamik inuunermik naleqartumik atuisuunissaat.

2021-imi qinersinerup kingornagut Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfiup nalilersuivigisimavai suussusilersorsimallugillu unammilligassat assigiinngiaartut utoqqarnut periusissiami tunngaviusut. Suliani taakkunani qitiutillugit peqataatinneqarput suliassanik pineqartunik ilisimasallit peqqinnissaqarfik kommunillu akimorlugit inissisimasut. Assersuutigalugu napparsimasunik paarsisut - sygeplejerskit - utoqqaat illuini sulisut, pisortat ingerlatsiviini allaffissornikkut sulisuusut aammalu timigissaasut.

Naalakkersuisut utoqqarnut atatillugu periusissiaat imaqassaaq siunnersuummik utoqqarnut inatsisissami nutaami sinaakkutuliassat pillugit. Taamaattumillu utoqqarnut inatsisissatut siunnersuusiorneq aallartinneqareersimavoq. Suussusilersuisoqareersimavorlu inatsisitigut aaqqissuussaankkullu ajornartorsiutinik amerlasuunik, pissusissamisoortumik naleqquttumillu utoqqarnut inatsisissami ilanngutissallugit naleqquttuusunik. Naalakkersuisut unammilligassat eqqaaneqartut isumaqatigaat: utoqqaat ikiorneqarnissaminnik pisinnaatitaanerit, aammalu peqqinnissaqarfiup kommunillu akornanni suleqatigiinneq.

Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut isumaqarput utoqqarnut inatsimmi annerusumik aallunneqartariaqartut utoqqaat piginnaatitaaffisa inuunermilu nalillit tigussaasuunngitsut pingaartinneqarnerulernissaat. Naalakkersuisut kissaatigaat utoqqaat peqqissusiat aamma pinaveersaartitsineq qaffasinnerusumik pingaartinneqassasut tigussaasunut aningaasanullu sanilliullugit.

Utoqqarnut inatsit nutaaq aammattaq ersarissunik malittarisassaqaassaaq utoqqaat illuinut, tamatumani aamma utoqqaat qanoq ittunik naatsorsuutigisaqarsinnaanersut utoqqaat illuanni inissaqalerunik. Assersuutigalugit tassaasinnaapput isumagineqartarnikkut qanoq annertutigisumik naatsorsuutigisaqarsinnaanersut. Qanoq akulikitsigisumik anisinnaaneri. Sammisassaqaartitsinerit qanoq annertutigissanersut, kommuunillu utoqqaat illuinut pissutsinut malinnaasussanik ingerlatsinerminni pisussaafeqarnissaat, kiisalu siunissami qanoq nakkutilleeriaaseqartoqassanersoq. Tamatumani nalilersuisoqarsinnaavoq utoqqaat illui naammattumik nutaaliaassuseqarnersut, ilusilersuineq aaqqissuussinerlu ikuallattoqarsinnaaneranut ajutoortoqarsinnaaneranullu tunngatillugu naammattumik isumagineqarsimanersoq. Utoqqarnut inatsimmi nutaami siunnerfilersuisoqassaaq aaqqissuussisoqassallunilu annertussusissanik, nunatsinni utoqqaat siunissami qanoq ittunik naatsorsuutigisaqarsinnaaneri eqqarsaatigalugit.

Naalakkersuisut kisaateqarput utoqqarnut inatsimmik nutaamik suliagarneri kommunit sapinngisamik annertunerpaamik peqataatinneqarnissaannik. Kommunit ulluinnarni suliassamik tamatuminnga suliqaartuupput, taamaattumillu pingaaruteqarpoq kommunit tusaaneqarnissaat. Siusinnerusukkut inatsisissanik suliqaartarnitsinni kingusippallaartumik kommunit akuleruttarsimavagut, amerlasuutigullu tamatuma kingunerisarsimallugu inatsisunik atortitsinermut atatillugu kommunit ajornartorsiutinik iliuseqarfiginnissinnaasannginneri.

Naalakkersuisut aallartereersimavaat aaqqiissutissanik siunnerfeqartunik suleqatigiissitap sulinera, kommunit aammalu peqqinnissaqarfik suleqatigalugit, tigussaasunik siunnersuuteqartussat, siunissami utoqqarnik sullissinermi pitsaanerusumik kiffartuussisalernissamik siunnersuusiortut. Suleqatigiissitaq periusissanik aqutsinikkullu ingerlatsinermik isiginiaasuvoq, iluaqutigalugit misilittagaareersut aammalu nalilersuisarnerit sulianit namminernit pisut utoqqarnut periusissialiornermut atatillugu pigineqartut. Pissusissamisuussaaq suliani taakkunani ilanngullugu aallunneqassasooq annerusumik utoqqaat namminneq peqataatinneqartalernissaat, utoqqaat peqatigiiffii aammalu utoqqaat illersuisuat aqutigalugit.

Naalakkersuisut naliiipputmaannamut suliniutit ingerlanneqareersut nangingneqarpata. Nutaanik inatsisissanik suliqaartarneq nammineq suliassarpoq annertoq, sukkanerussaarlun maanna inatsisissatut siunnersuummik suliqaareersut suliainnik naammassisaqarnissaat isumalioqatigiissitaliornermiit. Isumalioqatigiissitaliornermiit piffissamik atueqqaartussamik ajornartorsiutit suunerinik paasinninniarnermut, matumani periarfissaqarpoq ilisimasanik

pigineqareersunik suliani iluaquteqarnissaq. Peqqinnissaqarfimmut atatillugu isumalioqatigiissitap aamma utoqqarnut suliassaqarfik aallussaraa.

Utoqqaat tamatta susassaraagut. Taamaattumillu Naalackersuisut aggersarumavaat Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq utoqqarnut suliassaqarfimmut atatillugu itisilerutaasunik oqaloqatigiinnissamut. Assersuutigalugu qanoq aqqissuussinikkut sulisussanik naammattunik sulisussarsiorsinnaanersugut utoqqaat amerliartortut kiffartuukkumallugit, kiisalu qanoq aqqissuussisariaqarnersugut utoqqarnut suliassaqarfiup suliffissatut soqutiginaruutinnissaanut.

Naalackersuisoqarfiup nalilerpaa utoqqarnut atatillugu inatsisissaq siusinnerpaamik Inatsisartut 2024-imi upernaakkut ataatsimiinneranni akuersissutigineqarsinnaassasoq.

Tamannalu tunuliaqutaralugu Naalackersuisut matumuuna allannguutissamik siunnersuuteqassapput: Naalackersuisut pisussaaffilerneqarput utoqqarnut inatsisissamut siunnersuummik UPA2024-imi saqqummiusseqqullugit.

Naalackersuisut sinnerlugit oqallilluarnissamik kissaateqarpunga.